

Suomalaiset Viron Vapaussodassa

Jari Forsblom

Yleistä

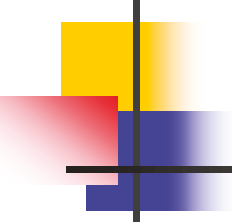
- 29.9.-20.10.1917 saksalaiset valloittavat Saarenmaan ja Hiidenmaan sekä Muhun
- Saksalaiset valloittavat koko Viron 20.2.-4.3.1918
- 27.8.1918 Brest-Litovskin rauhassa luopui Neuvosto-Venäjä vaatimuksistaan Eestin suhteen
- 22.9. tunnusti Saksan keisari Wilhelm II Eestin- ja Liivinmaan itsenäisiksi piirikunniksi
- 5.11. julisti Landesrat Riassa, että muodostettaisiin yhtenäinen Baltian valtio, jonka hallitukseen kuuluisi 4 saksalaista, 3 latvialaista ja 3 virolaista
- Saksa oli luhistumassa, keisari Wilhem II erosi 9.11., joten 11.11. solmittiin Compiègnen välirauha, jonka ehtojen mukaan Saksan joukot eivät saaneet poistua Virosta ilman länsiliittolaisten lupaa, mutta Saksassa alkaneen vallankumouksen takia osa joukoista lähti kotimaataan kohti

Saksalaiset Tartossa 1918

Viron väliaikainen hallitus 1918

-
-
- 11.11. perustettiin myös Viron Väliaikainen Hallitus (Eesti Ajutine Valitsus)
  - 13.11. sanoutui Neuvosto-Venäjä irti Brest-Litovskin rauhansopimuksesta
  - 15.11. perustivat Pietarissa virolaiset kommunistit Eestinmaan Väliaikaisen Vallankumouskomitean kilpailijaksi 11.11. perustetulle hallitukselle
  - 16.11. aloitti Neuvosto-Venäjä suurhyökkäyksen Länsirintamalla
  - 19.11. luovutti Riassa Baltian maiden valtionkomissaari vallan Viron Väliaikaiselle Hallitukselle

Sodan kulku

- 22.11. hyökkäsivät punaiset Narvaan, mutta saksalaiset joukot löivät ne takaisin
- 25.11. valloittivat venäläiset Pihkovan ja valkoisten Pohjoisarmeija tuli rajan yli Viroon
- 28.11. hyökkäsivät punaiset uudestaan Narvaan klo 5:30 alkaneen tykkitulen turvin, hyökkääjillä oli n. 2.800 miestä ja samanaikaisesti laskettiin Narva-Jõesuussa maihin 600-700 miehinen suomalaisista ja virolaisista punamatruuseista koostunut dessantijoukko, Viron armeijalla oli alueella vajaat 1.000 miestä ja samoin saksalaisia joukkoja oli vielä paikalla vajaat 1.000 miestä, koko Viron armeijan luonti oli pahasti kesken ja sen vahvuus oli ainoastaan n. 14.500 miestä koostuen pääasiassa suojeluskuntalaista

Jatkuu.....

- Narvan taistelu oli lyhyt, sillä jo 26.11. oli soita pitkin tullut punaisten Viljandin 2.Tarkkampusjarykmentti, joka yritti katkaista 28.11. selustasta rautatien ja vaikka heidät lyötiin verisesti takaisin, niin tilanne Narva-Jõesuun suunnalla pakotti kaikkiperääntymään iltapäivällä klo 16 mennessä
- 29.11. julistettiin Narvassa punaisten Töörahva Kommuunin hallinto voimaan
- 8.12. valloittivat punaiset Võrun ja 20.12. Tarton
- 12.12. saapui Englannin laivasto Tallinnaan
- 30.12. saapui Tallinnaan Ekströmin 1. komppania ja muut komppaniat heti tammikuun alussa nostaen suomalaisten määrän n. 600 mieheen

Punaarmee kaugem edasitung jaan. 1919

Antandi toetatud vägede kaugem edasitung suvi 1919

Eesti vabariigi piir 1920

Inglise laevastiku appitulek 1918

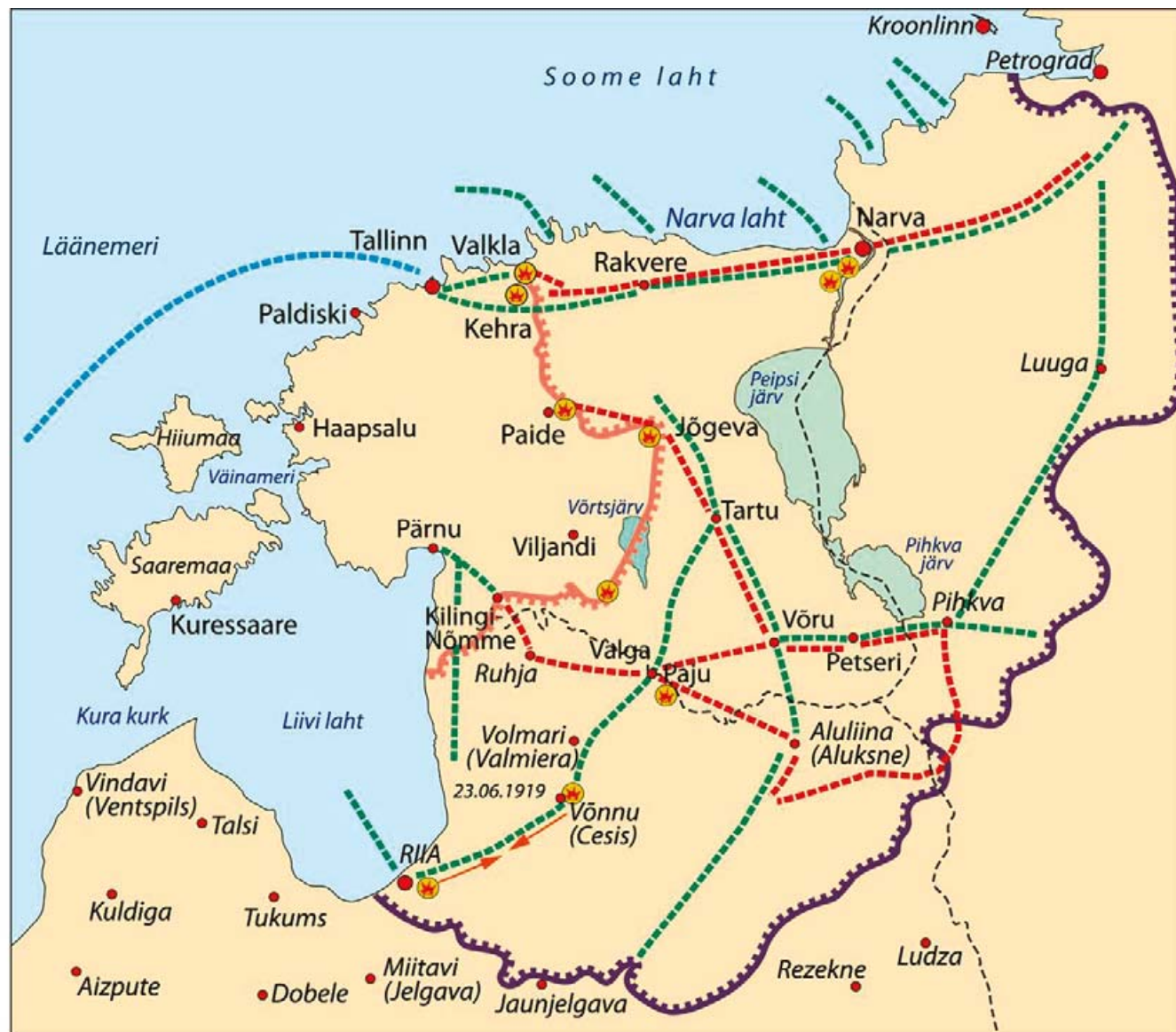
Punaarmee pealetung 1918–1919

Eesti vägede vastu-
löögid 1919

Tähtsamad lahingud

Eesti vabadussõda.

Voittokulku alkaa

- Viron armeija vetäytyi 1.1.1919 asti päästään punaiset Tallinnan, Viljandin ja Pärnun välittömään läheisyyteen
- 4.-6.1.1919 otti Viron armeija aloitteen käsiinsä ja punaisten perääntyminen alkoi vauhdilla eri rintamilla
- 9.1. valloitettiin Tapa ja 12.1 Rakvere takaisin ja jo 14.1. syöksyivät panssarijunat Tarttoon
- 19.1. Narva ja Jaanilinna palautettiin Virolle
- 1.2. oli Võrun ja Valgan vuoro, kun verinen Pajun taistelu oli ensin 30.-31.1 käyty ja viimeisenä vapautettiin Petseri 4.2., jolloin punaisia joukkoja ei enää pahemmin ollut Viron alueella

Ja jatkuu...

- 22.2. aloittivat punaiset jälleen uuden suurhyökkäyksen n. 80.000 miehen voimin, mutta tällä kertaa oli Viron armeija jo paljon paremmin varustautunut ja rintamalinjat linnoitettu, joten puolustustaistelut jatkuivat erilaisin menestyksin toukokuulle 1919, jolloin punaisten hyökkäys lopullisesti laantui, sillä 13.5.1919 aloitti venäläisten valkoisten 3.000 miehinen Pohjoisarmeija menestyksellisen hyökkäyksen Narvan suunnalla, jota tukemaan määrättiin Viron joukot liikkeelle 16.5. Pihkovan ja Marienburgin suunnalla
- saksalaiset ja valkoiset latvialaiset olivat valloittaneet Riian 22.5., joten 24.5. aloittivat virolaiset hyökkäyksen etelään väliin jääviä Neuvosto-Venäjän joukkoja vastaan

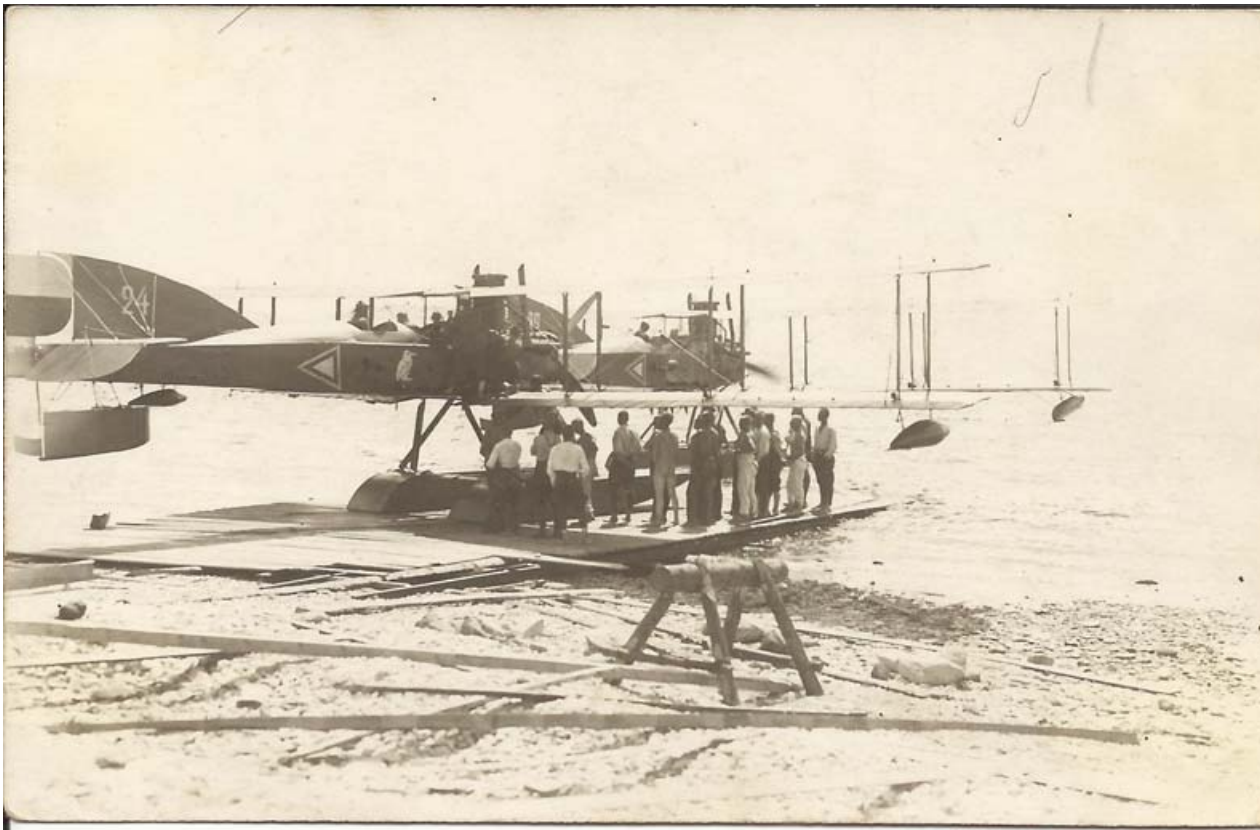

Saksalaiset taas vastassa

- 5.6. tuli saksalaiset vastaan ja niin alkoi ns. Landeswehrin sota, koska he eivät hyväksyneet Viron nykyhallitusta, välirauha sodassa saatiin 3.7., kun virolaiset olivat jo Riian edustalla
- 28.9. aloitti Luoteisarmeijaksi laajentunut yli 18.000 miehen joukko suurhyökkäyksen Pihkovan suunnalta Pietarin valloittamiseksi, Viron armeija tuki tätä hyökkäystä jossain määrin, vaikka valkoisten venäläisten tavoitteena oli nimenomaan katkaista virolaisten rauhanneuvottelut, etteivät itse joutuisi "tyhjän päälle"
- 11.11. päätti kuitenkin Viron hallitus lopettaa Luoteisarmeijan tukemisen, liittoutuneet vaativat vielä 16.12.1919 Ranskan johdolla sen tukemista, mutta Viro kieltäytyi jälleen, joten Luoteisarmeija hajosi ja näin oli este rauhalle poissa
- 2.2.1920 allekirjoitettiin Tarton Rauha Viron osalta

Sodan välineistöä: Lentokoneet

Sodan välineistöä: Panssarit

Sodan välineistöä: Panssaroidut autot

Sodan välineistöä: Panssaroidut autot II

Sodan välineistöä: Panssaroidut autot III

Sodan välineistöä: Panssarijunat

Sodan välineistöä: Panssarijunat II

Sodan välineistöä: Tykistö

Suomalaiset Viron vapaussodassa

Karttapiirros
Viron vapaussodassa
käydyistä taisteluista.

Viron avustaminen

- Suomen hallitus järjesti Virolle loppusyksystä 20 miljoonan markan lainan, jonka avulla hankittiin Viroon marras-joulukuun vaihteessa 5000 kivääriä, 50 konekivääriä ja 15 tykkiä, lisäksi Tammikuussa 1919 toimitettiin vielä 10 000 kivääriä ja 20 tykkiä. Tämän lisäksi naiset järjestivät vaatteita, sidetarpeita ja lääkkeitä Viroon vietäväksi
- Virolaisten tilanteen pahetessa edelleen oikeiston lehdissä esitettiin vaatimuksia Viron auttamiseksi. Viron Avustamisen Päätoimikunta syntyi senaattori Oskar Wilho Louhivuoren 15. joulukuuta 1918 julkaistun Uuden Suomettaren kirjoituksen pohjalta. Kirjoituksessa kysyttiin:
- "Auttaako Suomi vai kostaako se Virolle sen, minkä Ruotsi teki sille itselleen? Työntääkö se luotaan veljeskansan hädän hetkellä ja niin ainaisiksi ajoiksi katkaisee luottamuksen sillat kahden kansan välillä--"

Jatkuu...

- Tämän kirjoituksen jälkeen valtiovaltaan sitoutuneen Viron Avustamisen Päätoimikunnan perustamisen yhteydessä Helsingissä 20. joulukuuta 1918 Louhivuori valittiin toimikunnan puheenjohtajaksi. Varapuheenjohtajaksi valittiin Santeri Ivalo. Päätoimikunnan johdossa ja jäsenenä oli merkittäviä Suomen poliittisia ja yhteiskunnallisia vaikuttajia, muun muassa Santeri Alkio ja Kyösti Kallio. Toimikunnassa oli edustettuina kaikki puolueet paitsi sosiaalidemokraatit.
- Viron Avustamisen Päätoimikunta päätti muodostaa kaksi majuri Ekströmin ja everstiluutnantti Kalmin johtamaa suomalaista vapaaehtoisjoukkoa: I Suomalaisen Vapaaajoukon ja Pohjan Pojat. Kummankin joukon johtajat olivat kansalaissodan veteraaneja.

Joukot saapuvat

- Kenraalimajuri Martin Wetzer oli kummankin joukon yhteinen ylipäällikkö. Halukkaita oli paljon (lähes 10.000), joten joukkoja saatiin koottua nopeasti.
- I Suomalaisen Vapaaajoukon, ja samalla koko suomalaisen vapaaehtoisarmeijan, ensimmäinen komppania saapui luutnantti Anto Eskolan johdolla Tallinnaan 30. joulukuuta jäänmurtaja Tarmolla. Suomalaisten vapaaehtoisjoukkojen kuljetuksia Viroon suojasi koko ajan brittiläiset. Perillä oli komppaniaa vastaanottamassa sotilassoittokunnan lisäksi koko Viron poliittinen ja sotilaallinen johto, mukaan lukien pää- ja sotaministeri Konstantin Päts.

Eversti (majuri) Ekström

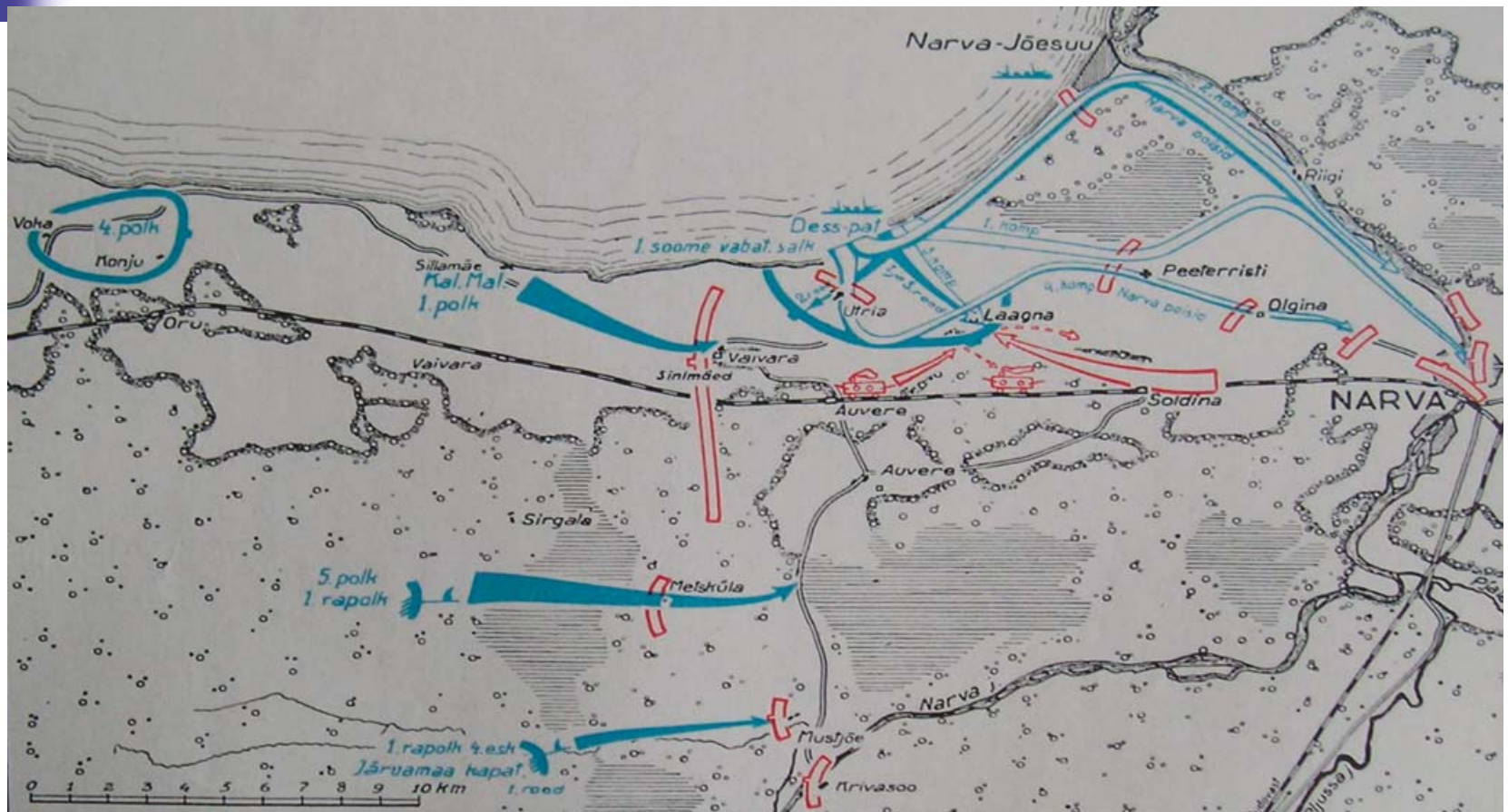

I Suomalainen vapaajoukko

- Suomalaisjoukkojen saapuminen nostatti virolaisten taistelutahtoa ja tämän ansiosta syntyivät virolaisten ensimmäiset voitot. Majuri Ekström johdatti vasta noin 500 - 600 miehen suuruiset joukkonsa pohjoisrintamalle 5. tammikuuta 1919. Ensimmäisiin taisteluihin osasto joutui kolmen päivän kuluttua tästä. Tosin ennen tätä suomalaisia sotilaita oli jo ehtinyt karata taisteluihin.
- Suomalaiset taistelivat raivoisasti ja uhmakkaasti, minkä ansiosta ensimmäisten päivien taistelut olivat lähinnä bolševikkien joukkopakoa itään päin. Ekströmin ja luutnantti Erkki Varmavuoren välisen vedonlyönnin tuloksena vapaajoukko valtasi Rakveren 12. tammikuuta 1919.

Narvan valtaus

Jatkuu....

- Vapaaajoukon noin 500 Kundan satamasta lähtenyt suomalaisista tekivät surkeassa säässä maihinnousun meritse Utrian seudulle 17. tammikuuta 1919. Tämän jälkeen taistelut jatkuivat Narvan maantien varrella. Operaatio oli osa suomalaisten ja virolaisten uhkarohkeaa tavoitetta vallata Narva takaisin.
- Narvan valtaus on I Suomalaisen Vapaaajoukon, ellei kaikkien suomalaisten, tärkein sotilaallinen operaatio ja saavutus Viron vapaussodassa. Erityisen tärkeäksi valtauksen tekee se, että vihollinen pakeni pakokauhun vallassa vaikka sillä oli moninkertainen ylivoima suomalaisiin nähden. Operaation aloittaneessa Utrian maihinnousussa ei kaatunut ainuttakaan suomalaista, mutta itse Narvan ja sen ympäristön taisteluissa kaatui kymmenen ja katosi kaksi miestä. Haavoittuneita oli noin 30-40.

ja vielä.....

- Narvan kaupunki vallattiin 18. tammikuuta suomalaisten rohkean syöksyn tuloksena. Luutnantti Anto Eskolan johtama ensimmäinen komppania saapui kaupungin torille klo. 17.20. Torille pystytettyjen asemien jälkeen Eskola lähetti miehiä puhdistamaan kaupunkia viimeisistä vihollisista. Tämän tuloksena 27 suomalaista vangiksi joutunutta kommunistia teloitettiin raatihuoneen edustalla. Kaupungissa vielä oleskelevia sotakomissaari Trotskia ja virolaista kommunistijohtaja Jaan Aanveltia suomalaiset eivät kuitenkaan saaneet kiinni. Muutaman tunnin päästä kaupunkiin saapui Varmavuoren tiedustelujoukkue saaden sotasaaliiksi muun muassa lentokoneen. Seuraavan päivän aamuna saapuivat loput suomalaiset ja päivällä virolaiset.

Suomalaisia Narvassa

Joukot kotiutetaan

- Viron ylipäällikkö Johan Laidoner ylensi Ekströmin everstiksi ylentäen samalla muita suomalaisia upseereita. Laidoner halusi myös, että suomalaiset olisivat jatkaneet hyökkäystä Jamburgiin eli Jaamaan Länsi-Inkeriin 25 km Narvasta itään. Suomalaisten vapaaehtoisjoukkojen ylipäällikkö kenraalimajuri Wetzler ei kuitenkaan halunnut suomalaisten ylittävän Viron kansallisia rajoja. Virolaisten vapaussodan rintama siis pysähtyi veriseksi asemasodaksi linjalle Narva-Peipsijärvi sodan loppuun asti.
- Narvan valtauksen jälkeen I Suomalainen Vapaaajoukko ei osallistunut enää suurempiin operaatioihin ja vetäytyi reserviin ensin Rakvereen. Narva-Jõesuusta joukko kotiutettiin maaliskuun loppupuolella motivaation laskun, kurittomuuden ja sotaväsymyksen vuoksi. Suomalaiset katsoivat tehneensä työnsä, kaiken lisäksi palkat olivat huonompia kuin oltiin luvattu.
- I Suomalainen Vapaaajoukko menetti 31 miestä eli noin 2 % miesvahvuudestaan.

Pohjan Pojat

Joukon kerääminen

- Heti, kun Viron Avustamisen Päätoimikunta oli päättänyt vapaaehtoisjoukkojen muodostamisista ja niiden komentajista, Hans Kalm aloitti vapaaehtoisten värväyksen. I Suomalainen Vapaaajoukko kuitenkin värvättiin jo kaksi viikkoa ennemmin kuin Kalmin joukko. Kalm julkaisi sanomalehdissä 23. joulukuuta 1918 suorasanaisia ja tunteisiin vetoavia värväysilmoituksia, joissa hän vetosi sisällissodan aikaisiin asetovereihinsa. Ilmoituksissa kutsuttiin suomalaisia taisteluun ihmisyyden, oikeuden, isänmaan ja veljeskansan vapauden puolesta.
- Viron Avustamisen Päätoimikunta oli päättänyt, ettei Viroon saisi viedä sopimuksen mukaista tuhatta miestä enempää. Kalm ei kuitenkaan virolaisena tästä välittänyt vaan kasasi noin 2300 miestä.

Jatkuu....

- Kalm halusi luoda tulivoimaisen ja vahvan rykmentin eli pienen prikaatin, joka olisi kykyneväinen itsenäisiin operaatioihin. Prikaatiin kuului kaksi jalkaväkipataljoonaa, kolmipatterinen tykistöosasto, tiedonanto-, ratsu- ja hiihto-osastot sekä myöhemmin muodostettu soittokunta.
- Joukko sai nimensä Hakkapeliittain tunnuslauseen: "Hakkaa päälle, pohjan poika!" mukaan. Rykmentin lippuna oli jääkarhunpäälippu, jonka pohjana oli Suomen kielekkeinen valtiolippu. Everstiluutnantti Kalm antoi ensimmäisen päiväkäskynsä joukoilleen 7. tammikuuta 1919.
- Pohjan Poikien päällystö koostui poikkeuksellisesti jääkäreistä, toisin kuin I Suomalaisessa Vapaajoukossa. Virossa oli yhteensä 80 suomalaista jääkäriä ja heistä suurin osa oli juuri Pohjan Pojissa.

Joukon saapuminen

- Tämän lisäksi Viroon lähtijät saivat automaattisesti ylennyksen. Pohjan Poikien ensimmäisen pataljoonan komentajaksi nimitettiin jääkäriluutnantti Erkki Hannula. Toisen pataljoonan johtajaksi valittiin jääkärikapteeni Gustav Svinhufvud.
- Pohjan Pojat kärsivät alussa varuste- ja rahoitusongelmista, joiden takia Ensimmäinen pataljoona yhdessä viestiosaston kanssa pääsi lähtemään Wäinämöisellä Tallinnaan vasta 12. tammikuuta 1919. Vastaanotto Tallinnassa oli lämpimämpi kuin aikaisemmin Tallinnaan saapuneelle I Suomalaiselle Vapaajoukolle, koska suomalaiset ja virolaiset olivat jo menestyneet taisteluissa. Vastassa oli Viron valtiojohdosta mm. Viron armeijan ylipäällikkö eversti Johan Laidoner, Suomen Viron vapaaehtoisarmeijan ylipäällikkö kenraalimajuri Martin Wetzer ja pää- ja sotaministeri Konstantin Päts, joka piti sotilaille heimohenkisen ja isänmaallisen puheen.

Pohjan Pojat: saapuminen 10.1.1919

Pohjan Pojat: Ltn. Nykänen Tallinnassa

Pohjan Pojat: intendentti Väinö Heinonen

Pajun taistelu

- Pohjan Pojat siirrettiin Tallinnasta etelärintamalle, jonka merkitys oli kasvanut I Suomalaisen Vapaaajoukon suorittaman Narvan valtauksen jälkeen. Pohjan Pojat siirtyivät 27. tammikuuta Tarttoon, joka oli takaisin vallattu 14. tammikuuta, 54 upseerin, 272 aliupseerin, 1788 sotamiehen ja 223 hevosen suuruisena. Pohjan Poikien ensimmäinen operaatio tähtäsi virolaisen Valkin (Valga) valtauksen yhdessä virolaisen yliluutnantti Julius Kuperjanovin johtaman Kuperjanovin pataljoonan, Tarton suojeluspataljoonan ja panssarijunien kanssa.
- Punaisilla oli kartanossa n. 1.200 miestä, m.. tunnettu latvialaisten tarkk`ampujien pataljoona, 32 konekivääriä ja 4 tykkiä sekä panssarijuna kartanon takana Tartto-Valga radalla.

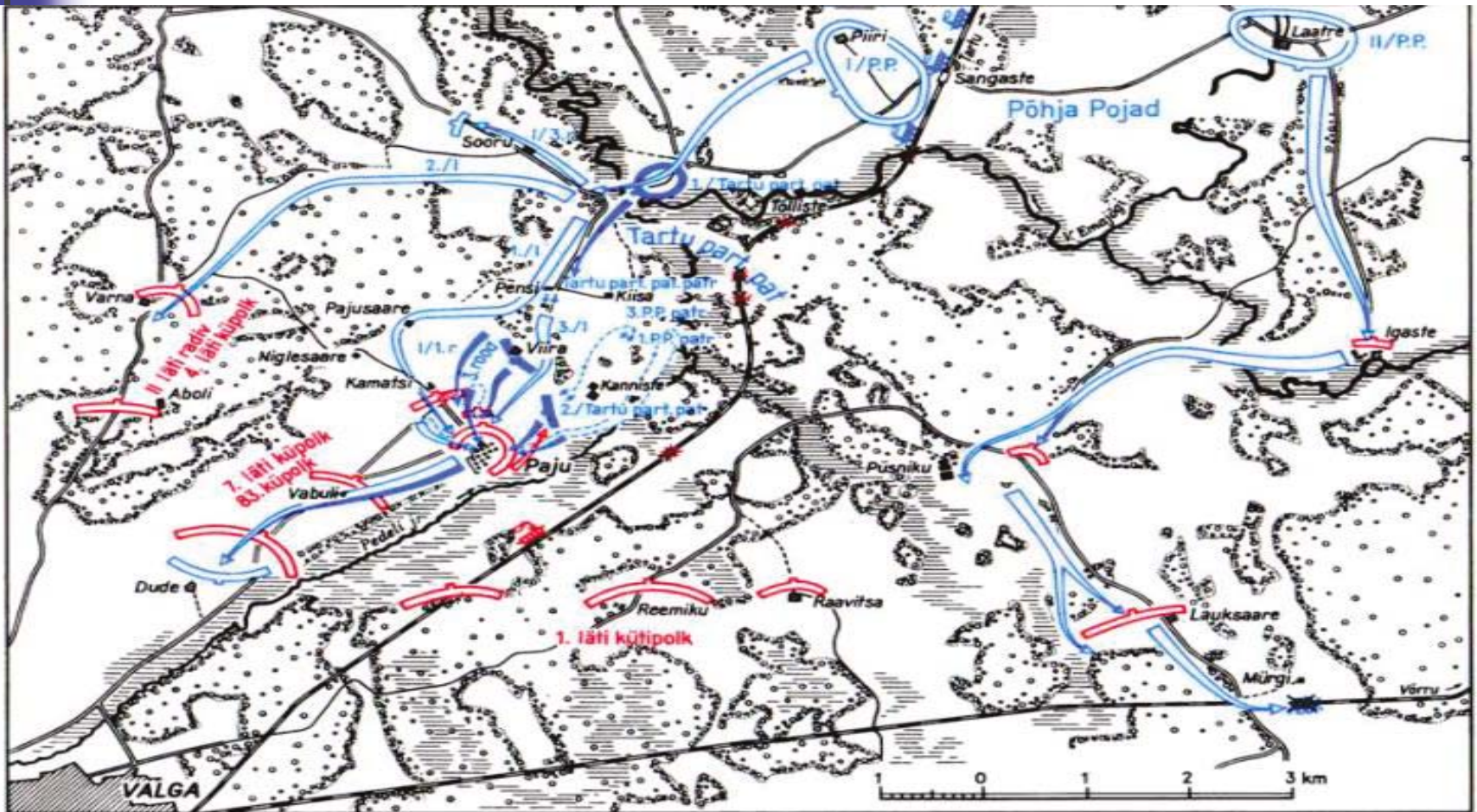
Jatkuu..

- Virolaisilla oli n. 300 miestä (= Kuperjanovin pataljoona), 13 konekivääriä ja 2 tykkiä. Pohjan Pojilla oli n. 380 miestä (= I Pataljoona), 9 konekivääriä ja 4 tykkiä. Luutnantti Julius Kuperjanov aloitti pataljoonallaan hyökkäyksen aamulla n. klo 10:45 kirkkaan pakkassään vallitessa nousten lumista rinnettä ylös. Siitä rynnäköstä tuli itsemurha ja virolaiset menettivät päivän aikana 156 miestä joko kaatuneina tai haavoittuneina. Myös Kuperjanov itse haavoittui vakavasti ja hän kuoli parin päivän päästä.
- Pohjan Pojat valtasivat kartanon iltahämärässä pistinrynnäköllä. Taistelusta vastannut ensimmäinen pataljoona koki raskaat tappiot menettäen yhden upseerin, kaksi aliupseeria ja 25 sotilasta, haavoittuneita oli 39. Bolševikkeja kaatui noin 300, haavoittuneita ei ollut, koska suomalaiset eivät käskyn mukaan saaneet ottaa vankeja vaan teloittivat kaikki kiinni saamansa.

Pajun kartanon taistelu

Lopputaistelut

- Pohjan Pojat valtasivat punaisen terrorin kokeneen Valkin 1. helmikuuta. Pohjan Poikien viimeisen taistelun Viron puolella koki ensimmäinen pataljoona latvialaista tarkk'ampujapataljoonaa vastaan Koikylässä (Koikküla). Tämän jälkeen vapaaehtoisjoukko sai tehtäväkseen jäädä reserviin Valkiin, kunnes saisi käskyn edetä Pohjois-Latviaan.
- Kalm ei kuitenkaan jaksanut enää odottaa vaan antoi omapäisesti käskyn hyökätä Pohjois-Latviaan Marienburgin (nykyään Alūksne) kauppala kohteena 16. helmikuuta 1919. Joukot eivät olleet suosiollisia lähtemään Viron rajojen ulkopuolelle, tästä huolimatta Pohjan Pojat lähtivät liikkeelle 19. helmikuuta, protestoivaa Wäinö Havaksen ensimmäistä komppaniaa lukuun ottamatta. Helmikuun 20. päivän iltana

Pohjan Pojat Latviassa

- Helmikuun 20. päivän iltana suomalaiset saapuivat väsyneinä ja huonoissa varusteissa Marienburgin lähistölle. Aamuhämärissä suomalaiset aloittivat hyökkäyksen uhkarohkeasti Marienburgiin 21. helmikuuta vailla minkäänlaista taustatukea. Illalla pitkän ja sinnikkään tulituksen jälkeen suomalaiset tunkeutuivat kauppalan länsipuolelta ja valtasivat sen pistinhyökkäyksellä. Suomalaisten tappiot kauppalan valtauksessa olivat kolme upseeria ja 15 sotamiestä. Kiinni saadut bolševikit ammuttiin, jonka jälkeen kaupunkia ryösteltiin sotasaaliiksi. Virolaiset panssarijunat saapuivat 22. helmikuuta ja seuraavana päivänä virolaisjoukot ottivat kauppalan haltuunsa kokonaan. 24. helmikuuta valtausparaatin jälkeen suomalaiset jättivät Marienburgin kauppalan ja saapuivat takaisin Viron puolelle Valkiin 26. helmikuuta.

Loppuvaiheet

- Taistelumotivaation lasku, sotaväsymys ja kurittomuusilmiöt kasvoivat Marienburgin operaation jälkeen. Suomalaiset juopottelivat ja riitaantuivat virolaisten kanssa näiden pahoinpideltyä ja ammuttua syyttä 16-vuotiaan suomalaisvapaaehtoisen Valkissa. Näin olleen asenteet koko Viron sotaa ja asukkaita kohtaan huononivat Pohjan Pojissa.
- Maaliskuun puolivälissä 1919 taisteluhaluttomat Pohjan Pojat lähetettiin Setumaan Petserin rintamalle, jossa bolševikit olivat aloittaneet vastahyökkäyksen. Suomalaiset kävivät alueella kuluttavaa ja rankkaa asemasotaa kuun loppuun saakka, kunnes palasivat Valkiin 29. maaliskuuta. Pohjan poikien viimeisen rintamavastuun aikaiset taistelut maksoivat 27 kaatunutta, kahdeksan kadonnutta ja lähes 100 haavoittunutta.

Kotiuttaminen

- Kalm tarjosi vielä Petserin taisteluiden jälkeen Pohjan Pojille uutta sitoumustarjousta, jolla värvättiin miehiä Inkerin valtaukseen. Kalm suunnitteli inkeriläisten, virolaisten, Pohjan Poikien ja muiden suomalaisten hyökkäystä Inkerinmaalle alueen suomalaisväestön auttamiseksi ja Pietarin valtaamiseksi. Tämä oltaisiin toteutettu Virosta, Karjalan kannakselta ja Aunuksesta käsin. Enemmistö kuitenkin halusi takaisin kotiin eikä allekirjoittanut uutta sopimusta.
- Pohjan Pojista suurin osa kotiutettiin takaisin Suomeen huhtikuun 1919 alussa. Kotiinlähdön tunnelma oli kireä suomalaisten humalapäisen riehumisen ja vanhan Valkissa tapahtuneen 16-vuotiaan suomalaissotilaan surman takia. Viroon jäi 200 Pohjan Poikaa, joka jäi rungoksi Kalmin toivomaan Inkerin vapaaehtoisarmeijaan. Tämä 200 sotilaan joukko osallistui vielä huhtikuun-toukokuun vaihteessa taisteluihin Mustjoen rintamalla saaden tappioikseen kolme haavoittunutta.

Jatkuu..

- Kun Pohjan Poikien komentaja Kalm ei saanut koottua miehiä Inkerin retkelle ja Viron Avustamisen Päätoimikunta irtisanoi välit häneen, Kalm antoi rykmentin hajottamispäiväkäskyn 29. toukokuuta 1919. Hajottamisen jälkeen osa Pohjan Pojista jäi palvelemaan inkeriläisiin vapaajoukkoihin ja osa Viron Armeijaan. Pohjan Poikien vahvennetun rykmentin kokonaistappiot olivat 116 miestä eli noin 4 prosenttia kokonaismäärästä. Pohjan Poikien tappioprosentti oli kaksi kertaa suurempi kuin I Suomalaisen Vapaaajoukon

Kenttäposti

Tulo Tampereelle 25.2.1919

Jatkuu....

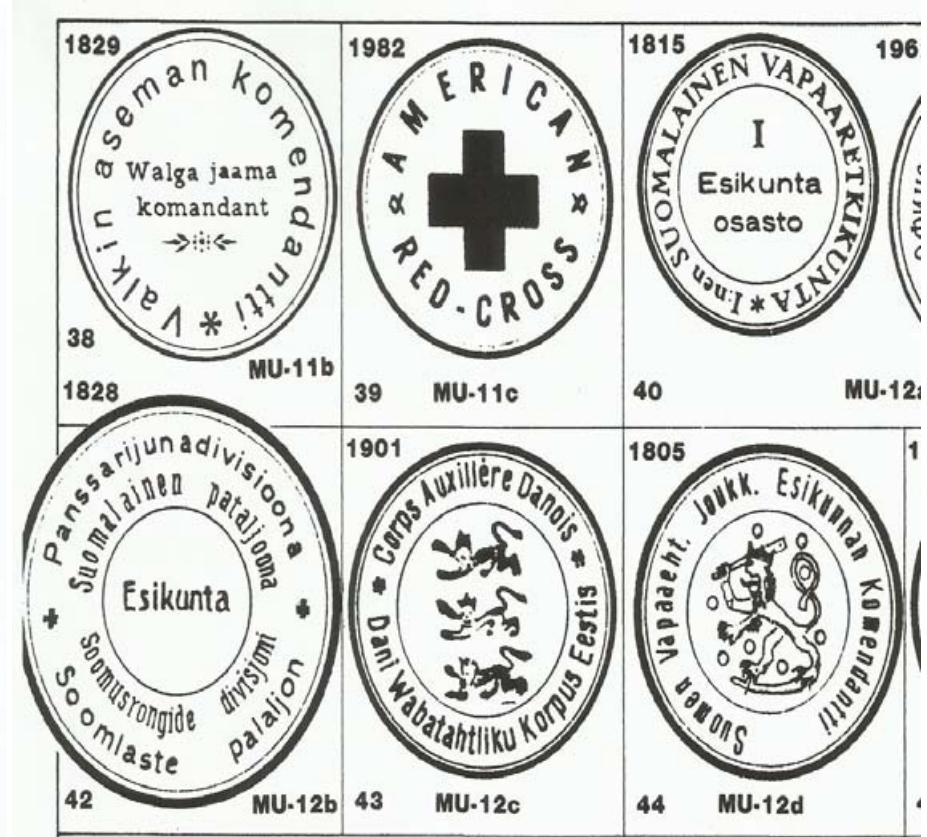
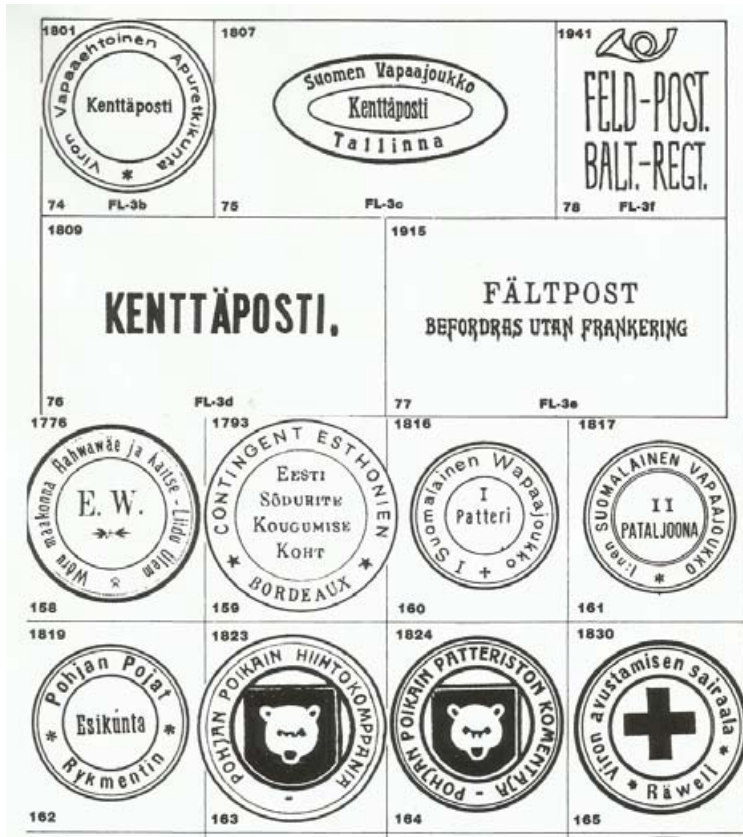
- Viron Avustamisen Päätoimikunta Helsingissä ja Suomen konsulaatti Tallinnassa välittävät postin joukoista kotiin ja kotiväeltä joukkoihin
- Aluksi käytettiin lähtömaan taksan mukaisia postimerkkejä
- Viron liikenneministeriö määräsi Riigi Teataja nr. 3 18.1.1919 suomalaisten vapaaehtoisten postin postimaksuvapaaksi
- 21.2.1919 tunnustettiin posti molempiin suuntiin kenttäpostiksi, Suomesta tuleva posti tuli leimata vihreällä Viron Avustamisen Päätoimikunnan leimalla

Suomalaisia leimoja I

1801-2000 FOREIGN VOLUNTEERS UNITS * AUSLÄNDISCHE FREIWILLIGE TRUPPEN		1801-1900 Finnish Units * Finnische Einheiten			
1801	FL-3b	Viron Vapaaehtoinen Apuretki- -kunta	Kenttäposti	36	74
1802	FL-3b	Viron Vapaaehtoinen Apuretki- -kunta	Kenttäposti	34	
1803	MU-12d	Suomen Vapaaehtoisten joukkojen Esikunta	(Finnish Arms)	34	
1804		Suomen Vapaaehtoisten joukkojen	Esikunta		
1805	MU-12d	Suomen Vapaaeht. Joukk. Esikunnan Komendantti	(Finnish Arms)	34	44
1806	FL-	Suomen vapaajoukk. Pääesikunta Tartto	Kenttäposti		
1807	FL-3c	Suomen Vapaajoukko Tallinna	Kenttäposti	49 x 23	75
1808	FL-3c	Suomen Vapaajoukko Tallinna	Kenttäposti	43 x 19	
1809	FL-3d	KENTTÄPOSTI	(1-line stamp)	48 x 8	76
1810	MU-11a		Suomen Vapajouk- kojen Etappi- komendantti	32	
1811	MU-12a	I-nen SUOMELAINEN VAPAAJOUKKO	Esikunta	31	
1812		I-nen Suomalainen Vapaajoukko		33	
1813	MU-12a	I-nen SUOMALAINEN VAPAAJOUKKO	III komppania	33	
1814		I-nen suomalainen Vapaaehtoinen retkikunta	IV:s kompp.	30	
1815	MU-12a	I-nen SUOMALAINEN VAPAARETKI- -KUNTA	I Esikunta osasto	31	40
1816	MU-12a	I Suomalainen Vapaajoukko	I Patteri	29	160
1817	MU-12a	I-nen SUOMALAINEN VAPAAJOUKKO	II PATALJOONA	31	161
1818	MU-12a	I-nen SUOMALAINEN VAPAAJOUKKO	II PATALJOONA ("II" in m/s)	31	
1819	MU-12a	Pohjan Pojat Rykmentin	Esikunta	32	162
1820	MU-12h	POHJAN POIKAIN KOMENTAJA	(Bear's head)	34	
1821	MU-12a	Pohjan Pojat I Pataljoona	Esikunta	32	
1822	MU-12h	POHJAN POIKAIN I PATL.I KOMP.	(Bears head)	36	
1823	MU-12h	POHJAIN POIKAIN HIIHTOKOMPPANIA	(Bears head)	36	163
1824	MU-12h	POHJAN POIKAIN PATERISTON KOMENTAJA	(Bears head)	36	164
1825	MU-12h	POHJAN POJAT II PATALJOONA	(Bears head)	36	
1826		Majuri Ekströmin patalj.	V komp.	31	
1827	MU-12a	Majuri Ekströmin patalj.	VI komp.	31	
1828	MU-12b	Panssarijunadivisioona Suomalainen pataljoona Soomusrongide divisjoni Soomlaste pataljon	Esikunta	42	42
1829	MU-12b	Valkin aseman komendantti	Walga jaama komandant	34	38
1830	MU-12h	Viron avustamisen sairaala Räwell	(Cross)	34	165

Suomalaisia leimoja II

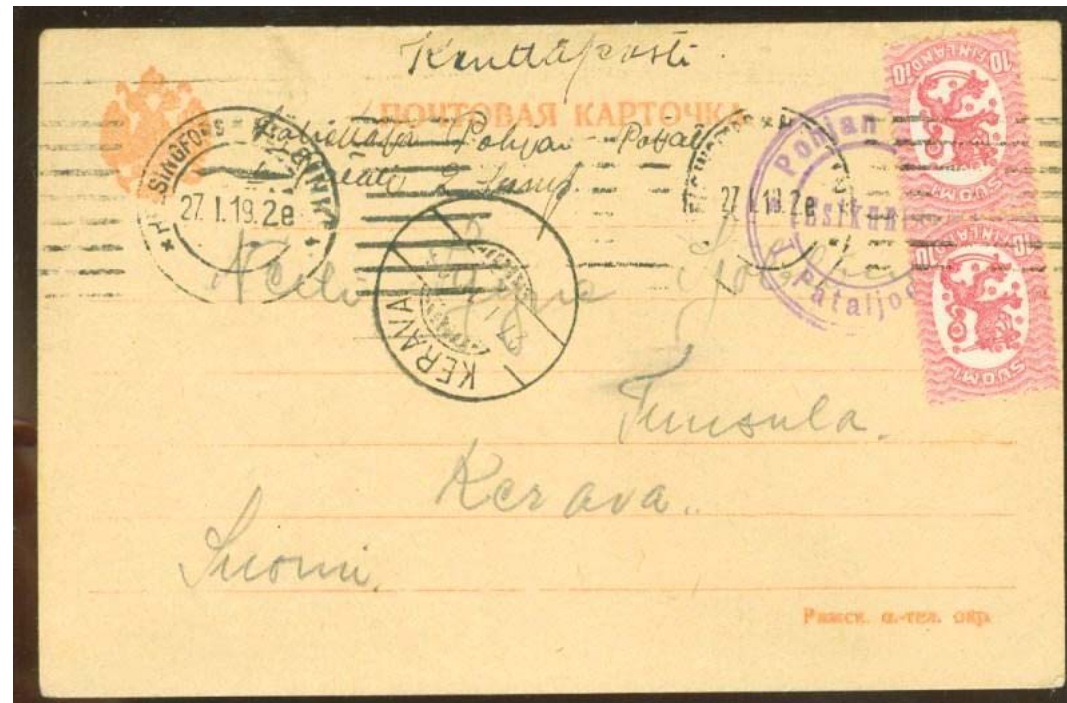
Majuri Ekströmin patalj. V komp

Kirje joukkoihin 21.2.1919

Kortti joukoista 27.1.1919

Laivalippua & lomatodistusta

T U N N I S T U S .

Selle tunnistuse ettenäitaja Soome sõjaväelane ..... *Olanno,*
Apjõ, kersant .....
teenib Soomusrongide diivisionis ja on wiieks päewaks Helsingi luba=
tud. Palume temale võimalikuks toha ilma takistuseta aurulaewal Soome
ja sealt tagasi sõita.

Tallinnas 26-IV-19.
Saltja.

BATALJONI ÜLEM

John ...

1919

1037

Kallio, E. J.

Sõiduluba lõbusõidu's
Wainämõisel Tallinna
Helsingis, 13. 6. 19.

Edw. Lehtla
keht. konsul

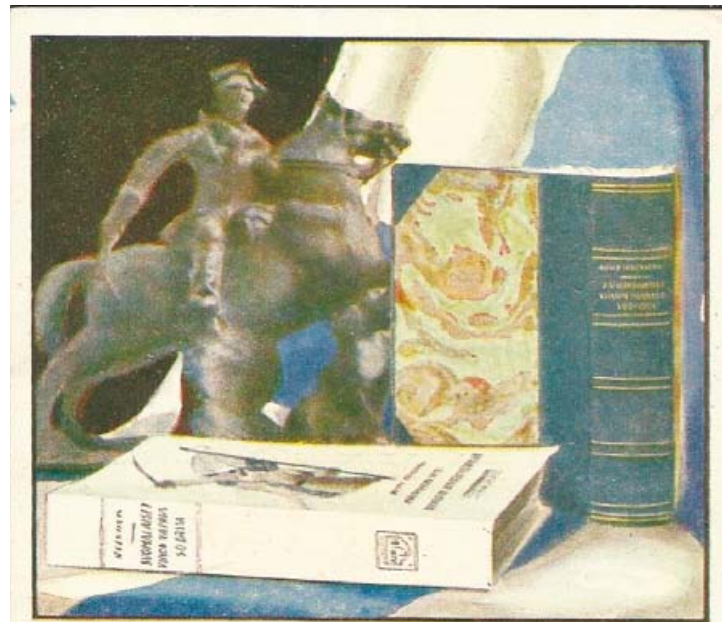

Kirjallisuus

- Heino, Iris; Hinnalla hengen ja veren. Suomalaisten vapaaehtoisten sotasurmat Virossa vuonna 1919, Helsinki 2000
- Heinämäki, Jaakko; Hans Kalm - vapaussoturi ja vaihtolääkäri, Helsinki 2007
- Helanen, Vilho; Suomalaiset viron vapaussodassa, 1921
- Isohella, Anne-Riitta; Suomen-pojat : virolainen jääkäritarina, Helsinki 2005
- Kallio, Sulo; Pohjalaisia Viron tantereella : muistelmia Pohjan Poikain rykmentin II pataljoonan 6 komppanian osanotosta Viron vapaustaisteluun, Oulu 1922
- Kalm, Hans; Pohjan poikain retki, 1921
- Kemppi, Jarkko; Viron suojeluskuntien organisoituminen ja toiminta 1917-1924, Joensuu 2000
- Kivimies, Yrjö; Sotureita – kertomuksia ja kuvauksia Viron retkeltä, 1921
- Mattila Jukka I. & Kemppi, Jarkko; Viron Vapaussota 1918-1920, Helsinki 2006
- Niinistö, Jussi & Mattila, Jukka I.; Pohjan Pojat Viron Vapaussodassa 1919, Helsinki 1999
- Sainio, J.E.; Pohjan Pojat Virossa, 1919
- Zetterberg, Seppo; Suomi ja Viro 1917-1918, Helsinki 1977

Vilho Helasen kirjan mainos

Vilho Helanen
**SUOMALAISET
VIRON VAPAUSSODASSA**

Kertomus uljaiden
poikiemme osanotosta heimo-
veljimmme taisteluun yhteistä perivihol-
listamme, venäläistä, vastaan.
Innoittava, mainio teos!

Hinta nid. 45: —,
korukansissa 60: —

KIRJA

*Käyttäkää tätä
postikorttina!*

Muistomerkit Virossa 1: Pajun taistelu

Muistomerkit Virossa 2: Valga

Muistomerkit Virossa 3: Narva

Muistomerkit Latviassa: Beja

Lisäksi: Jääkärit Latviassa

Sodan tuhoja

Sodan tuhoja II: Koerun kylää

Sodan tuhoja III

Kiitos!

Yhteystiedot: Jari Forsblom, puh. 0400-633 535

Email: jari.forsblom@kolumbus.fi